

Riksdagen Uppteckningar vid EU-nämndens sammanträden 2016/17:23

Fredagen den 3 februari

§ 1 Utrikes frågor

Utrikesminister Margot Wallström

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för utrikes frågor
den 16 januari 2017

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för
utrikes frågor den 6 februari 2017

Anf. 1 ORDFÖRANDEN:

Vi hälsar utrikesminister Margot Wallström välkommen till nämnden.

Vi börjar med frågan om det finns något att kommentera kring återrapporten om vad som hände på utrikesrådets möte den 16 januari.

Anf. 2 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Fru ordförande och ärade ledamöter! Vi hade en längre lunchdiskussion om fredsprocessen i Mellanöstern i ljuset av FN-resolution 2334 från december och även Pariskonferensen, som ägde rum dagen före rådsmötet.

Som ni i nämnden vet valde regeringen att ha ett skriftligt samråd under pågående FAC i de fall rådsslutsatser skulle antas, men så blev inte fallet.

Mogherini summerade diskussionen med att EU:s Mellanösternpolitik står fast, att rådsslutsatser eventuellt kommer att antas i närtid samt att mer arbete behöver göras för att få parterna att inleda direkta förhandlingar och även för att behålla USA:s starka engagemang i fredsprocessen.

Det var vad som sas under lunchdiskussionen.

Anf. 3 ORDFÖRANDEN:

Vi lägger återrapporten till handlingarna och går in på dagordningen för nästa utrikesråd. Där har vi punkt 3, Libyen – ett aktuellt ämne som vi delvis, med vissa andra aspekter, hade uppe med statsministern häromdagen.

Varsågod, utrikesministern! Vad är fokus för er diskussion och ert beslut? Det är rådsslutsatser som är förberedda om jag har förstått det rätt.

Anf. 4 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Vi ska föra diskussionen om Libyen mot bakgrund av att det är en oroväckande utveckling i landet.

Rådsslutsatser förväntar vi oss ska antas. De signalerar bland annat EU:s stöd till den sköra, FN-ledda fredsprocessen. De välkomnar framsteg som har gjorts i kampen mot terrorismen och understryker vikten av att de libyska myndigheterna fortsätter sitt arbete för att förbättra den humanitära situationen i landet, inte minst för migranter.

Här avser regeringen att betona vikten av ett enat och starkt EU-stöd för FN-spåret och fortsatt nära samordning mellan EU:s och FN:s insatser.

Jag kommer också att lyfta fram betydelsen av att kvinnor är delaktiga i den politiska processen – det har hittills varit långt ifrån givet – och att EU:s ansats förutom att beakta den sköra politiska processen i Libyen ska vara att stödja hållbar socioekonomisk utveckling, stärkt demokrati och respekt för mänskliga rättigheter i regionen. Det är bristerna på de här områdena som är grundorsakerna till ofrivillig migration och leder människor till att riskera livet för att ta sig till Europa. Det är ju rent allmänt en mycket besvärlig situation i Libyen.

Anf. 5 MARGARETA CEDERFELT (M):

Ordförande! Tack, utrikesministern, för informationen!

Ja, det är en mycket allvarlig situation i Libyen. Förhoppningsvis kommer EU:s utrikesministrar att stå enade. Finns det någon risk för att det uppstår någon oenighet, och vad är det i så fall för punkter det kan tänkas uppstå oenighet om?

Anf. 6 AMINEH KAKABAVEH (V):

Ordförande! Jag tycker att det är bra att trycka på vikten av stöd till att bygga upp landet. En del i demokratiprocessen borde vara att stärka NGO:ers och internationella organisationers närvaro och stärka kvinnors och ungdomars möjligheter att påverka och utveckla demokratin.

Jag vill också säga något angående migrationsprocessen och att vår partiledare Jonas Sjöstedt anmälde en avvikande mening i onsdags. Den kommer att ligga fast eftersom vi tycker att hela syftet med förslaget är att hålla tillbaka människor från EU:s gränser. Vi vill att pengarna i stället ska satsas på att rädda liv.

Det andra stöder vi, och vi tycker att det är viktigt.

Anf. 7 DÉSIRÉE PETHRUS (KD):

Ordförande! Vi tog inte chansen under samrådet med statsministern här i onsdags eftersom det var ont om tid. Men jag har frågor om det här med miliser och säkerhetssituationen, som det talas ganska mycket om i medierna.

På vilket sätt hjälper FN och EU till att försöka få bättre säkerhet i området, i Libyen? Den regering som är erkänd av FN kontrollerar inte hela territoriet, som jag uppfattar det. På vilket sätt stöder vi med säkerhetsarbete, eller är det bara humanitärt arbete? Går större delen av EU:s resurser nu till UNHCR, eller vart går pengarna de facto?

Ett begrepp som tillkommit är Seahorseprogrammet. Jag har inte riktigt förstått vad det är. Kan utrikesministern säga någonting om det?

Jag tycker att punkterna som handlar om att fördöma att man behandlar migranter illa är viktiga. Det har framgått att det är en ohållbar situation där nere med folk som fängslas och torteras, så ett fördömande tycker jag är viktigt.

Jag har alltså inget emot själva skrivningarna. De är säkert bra. Men berätta lite grann om vad man mer kan göra för att säkerhetssituationen ska förbättras.

Anf. 8 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Margareta Cederfelt frågade om oenighet i rådet. Jag tror att man kan säga att det är en sedvanlig diskussion om formuleringar i rådsslutsatser, men om substansen finns ingen stor oenighet. Det är en ganska samstämmig bedömning av hur situationen ser ut, hur utvecklingen ser ut och vad vi oroar oss över.

Det är förstås några länder som har stått i spetsen för att engagera sig i frågan om vad som händer i Libyen. Italien är kanske det viktigaste. Men i substans upplever jag inte att det finns stor oenighet eller risk att det blir total splittring.

Till Amineh Kakabaveh kan jag säga att jag respekterar att ni vill markera på det här sättet, men det som nu föreslås och de insatser som görs handlar alla om att rädda liv. Det handlar om en insats för att hindra smugglarna från att hänsynslöst utnyttja människor. De lovar saker som de inte kan leva upp till; i stället skickar de ut människor i osäkra båtar. De insatserna måste man göra samtidigt som man gör humanitära insatser. Jag vill påstå att här handlar det om att rädda liv, om att på alla sätt ingripa för humanitära ändamål.

Unsmil, som är FN:s mission i Libyen, sköter mycket av det som görs. Det pågår ett samarbete mellan EU:s institutioner och medlemsstater och GSFP-insatserna. Det är EU BAM och Operation Sophia som försöker förbättra situationen för migranter och flyktingar. Vi bidrar som ni vet med tre stabsofficerare till operationshögkvarteret i Rom och en politisk rådgivare till befälhavaren. Vi bidrar också med tre personer till EU BAM Libyen. Resten är arbete via FN-organen, till exempel UNHCR, eller andra som finns på plats och har verksamheter i Libyen.

Det viktigaste vi kan göra nu är att bidra till att det blir en politisk process. Inte minst genom FN-missionen måste man skapa lugn och ro, se till att det blir fredligt i allra största mån och få till stånd en politisk process som kan hjälpa landet att utvecklas.

Det är de viktigaste institutionerna och den viktigaste närvaron som vi har i Libyen nu. Det är angeläget att de samarbetar och att vi betonar det så att det inte blir dubbelarbete eller att man trampar varandra på tårna.

Anf. 9 DÉsirÉE PETHRUS (KD):

Jag vill bara ha en förklaring. Seahorseprogrammet, är det vår mot-
svarighet till Frontex fast inne på libyskt vatten? Hur ska man beteckna Seahorse?

Anf. 10 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Jag har inget direkt svar till dig, Désirée Pethrus. Kan vi få titta lite på exakt hur vi ska beteckna det?

Anf. 11 DÉSIRÉE PETHRUS (KD):

Det står om det här i punkterna. Jag såg det även inför samrådet med statsministern i onsdags. Jag tänker att det är bra att veta. Operation Sophia och allt det känner vi till, men Seahorse är ett nytt begrepp som jag inte känner till. Det gör uppenbarligen inte utrikesministern heller.

Anf. 12 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Vi försöker ta reda på lite mer. Låt oss få återkomma om en liten stund, är du snäll.

Anf. 13 ORDFÖRANDEN:

Jag antar att det inte handlar om sjöhästar i sak utan betecknar någonting annat i det här fallet även om det finns fina marina situationer även utanför Libyen.

Det här blir en beslutspunkt eftersom det ska antas rådsslutsatser. Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade ståndpunkt om antagande av de rådsslutsatserna eller det som kan komma ut av diskussionen, och det finns en avvikande mening från Vänsterpartiet.

Anf. 14 AMINEH KAKABAVEH (V):

Det handlar inte om skrivningarna, utan bara om flyktingsituationen.

Anf. 15 ORDFÖRANDEN:

Det som regeringen efterfrågar är mandat för att fatta beslut om de rådsslutsatser som utrikesministern föredragit. Om det är så att Vänsterpartiet tycker att det beslutet är okej har ni ingen avvikande mening på den här punkten. I så fall hade ni en avvikande mening under en annan diskussion som fördes i onsdags.

Anf. 16 AMINEH KAKABAVEH (V):

Ja, men på nyheterna i morse lät det som att det här mötet också handlade om det här avtalet. Handlar det inte om det?

Anf. 17 ORDFÖRANDEN:

Det som var på radio i morse uppfattade jag – åtminstone den utsändning jag hörde – som att det handlade om dagens möte mellan statsministrarna. Det hålls nämligen i dag, och det var det vi pratade om i förrgår. Däremot tror jag, om jag får tolka Vänsterpartiets tidigare ståndpunkter, att ni har en avvikande mening när det gäller mandatet till en del av det som står under punkt 7.

Anf. 18 AMINEH KAKABAVEH (V):

Precis!

Anf. 19 ORDFÖRANDEN:

Om jag förstår det rätt vill du kanske ändå ha en avvikande mening i någon del under den här punkten.

Anf. 20 AMINEH KAKABAVEH (V):

Exakt!

Anf. 21 ORDFÖRANDEN:

Då konstaterar vi att det finns majoritet för regeringens ståndpunkt och att det finns en avvikande mening från Vänsterpartiet.

Vi går vidare till dagordningspunkt 4, som gäller ett annat land i Nordafrika. Det har inte varit uppe till diskussion här på länge. Det handlar om en diskussion som utrikesministrarna ska ha kring Egypten.

Anf. 22 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Ordförande! Det förutses en diskussion om EU:s relation till Egypten, givet att vi nyligen har avslutat förhandlingar om partnerskapsprioriteringar och att den egyptiska utrikesministern Sameh Shoukry planerar att delta vid vårt nästa sammanträde i mars. De här partnerskapsprioriteringarna är en sorts övergripande strategidokument som egentligen omfattar hela bredden av samarbetet mellan Egypten och EU. De berör områden som Egyptens ekonomi, sociala utveckling, miljö, agerande i klimatfrågan, samarbete när det gäller krishantering och humanitärt bistånd, demokrati och migration.

Regeringen välkomnar de här partnerskapsprioriteringarna, för relationen med Egypten är mycket viktig. Egypten är en nyckelaktör i regionen och är medlem av säkerhetsrådet. Landet påverkar mycket i den här delen av världen.

Vi är förstås, precis som många andra länder i EU –>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<– väldigt oroade över den fortsatt mycket negativa utvecklingen för mänskliga rättigheter. Det senaste är ett förslag till ny NGO-lag. Det handlar om reseförbud, frysning av tillgångar och ytterligare begränsningar, och det gäller MR-försvares och organisationers möjligheter att verka. Det gäller också kvinnliga MR-försvare.

Vi har under förhandlingarna om de här partnerskapsprioriteringarna framfört vikten av att vi har starka skrivningar om mänskliga rättigheter och civilsamhällets möjlighet att verka. Det är mycket viktigt att EU fortsätter att driva de här frågorna gentemot Egypten framöver. Det är vår hållning när det gäller den här diskussionen.

Anf. 23 TINA ACKETOFT (L):

Utrikesministern! Jag har ingenting emot den svenska ståndpunkten. Det enda jag efterlyser är en rad om demokratiutvecklingen, som snarare är en tillbakagång än en utveckling. Demokratiaktivister bör uppmärksammas på samma sätt som MR-aktivister. Det är en poäng som vi har lyft fram tidigare. Vi ska inte glömma det, helt enkelt. Sedan är jag övertygad om utrikesministern tar upp detta i diskussioner, men det bör finnas tydligt skrivet.

Anf. 24 MARGARETA CEDERFELT (M):

Ordförande! Utrikesministern! Vi från Moderaterna tycker också att det här är en viktig fråga. Partnerskapsfrågan är viktig och angelägen.

Jag har ett par frågor. Den första handlar om utreseförbuden. Finns det en möjlighet att trycka på där, så att människor har möjlighet att röra sig över gränserna?

2016/17:23
3 februari

Nästa fråga handlar om tryck- och yttrandefrihet. Finns det också med när det handlar om mänskliga rättigheter? Vad jag har förstått finns det även där inskränkningar och problem.

Beträffande ekonomifrågan undrar jag om korruption finns med som en viktig del när det gäller förhandlingarna.

Som sagt har vi ingenting att invända i övrigt.

Anf. 25 AMINEH KAKABAVEH (V):

Ordförande! Utrikesministern! Utvecklingen för mänskliga rättigheter i Egypten går tydligen åt fel håll. Jag skulle vilja fråga om regeringen är beredd att agera för att EU ska sätta ökad press på Egypten med anledning av denna situation. Jag vill särskilt betona kvinnors situation. Det alternativa Nobelpriset gavs till en kvinnlig aktivist. Bara på grund av sin aktivism fick hon inte ens komma till Sverige för att ta emot sitt pris. Det är en hemsk situation för kvinnorna. Tryggheten har försvårats totalt. Det vore bra om vi pressade lite grann för EU:s räkning helt enkelt – och Sverige för sin del.

Anf. 26 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Det är högst relevanta frågor och påståenden. Om det behövs ska vi förstås betona demokratifrågan ännu tydligare. Jag håller helt med. Det är självklart. Frågorna om utreseförbud, yttrandefrihet och annat finns med, Margareta Cederfelt. Det är EU:s viktigaste punkter. Vi tittar också på hur korruptionspunkten finns nämnd, och den finns nämnd i de här partnerskapsdiskussionerna.

Vad gäller MR kan jag säga att vi nog anses ha varit pådrivande för att jobba med MR-frågorna, >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<. De måste se till att åtgärda sakernas tillstånd på de punkter ni har nämnt. Vi är helt överens om detta.

Anf. 27 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning inför diskussionen i utrikesrådet.

Vi går vidare till dagordningspunkt 5, Ukraina. Det är också en diskussionspunkt mellan utrikesministrarna.

Anf. 28 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Här förväntar vi oss att det blir en ganska bred diskussion om Ukrainas reformer. Den här gången har Danmark varit särskilt aktivt. Det kanske beror på att den nya ministern nyss har rest till Ukraina och har färsk erfarenheter. När kollegor till exempel har besökt ett land kan de rapportera av, och på så sätt kan vi göra det aktuellt. Vi gillar detta; så ska det vara. På det sättet kan alla bidra. Jag måste säga som en sidokommentar att jag tycker att det här är bra.

Egentligen väcks den här frågan tillsammans med andra länder som traditionellt och historiskt har stöttat Ukraina. Förutom Sverige är det Polen, Storbritannien, Estland, Lettland och Litauen. Det brukar vara vi som står bakom initiativ att se till att det blir frukostdiskussioner eller den här typen av diskussioner. Nu är diskussionen tänkt att inriktas på reformläget och kanske inte i första hand på konflikten med Ryssland,

även om diskussionen sker mot bakgrund av återupptagna stridigheter i östra Ukraina med många dödsoffer och ett stort lidande. Vatten och el har kapats. Folk fryser. Det är fruktansvärda förhållanden. Ni har sett en del av de här bilderna. Minskprocessen kan man egentligen säga betecknas av brott mot avtalet.

Den upptrappning som började den 31 januari längs kontaktlinjen blev väldigt markant. Den ukrainska sidan har hittills rapporterat ett tiotal döda och ett fyrtiotal skadade. Vi vet inte hur det ser ut på andra sidan. Båda sidor beskyller varandra för att ha startat skjutningarna. Men man kan säga att stridigheterna uteslutande pågår på ukrainskt territorium. Man ska också komma ihåg vilka det är som är förövare respektive offer i den här konflikten.

Upptrappningen föranledde Ukraina att ta upp den här konflikten på säkerhetsrådets dagordning den 31 januari. Dagen därpå lämnade vi över ordförandeklubban till just Ukraina. Nu genomförs en öppen briefing om läget. Vi har gjort och gör starka markeringar mot Rysslands agerande i Ukraina.

Jag går tillbaka till den politiska processen. Det har gått snart tre år sedan det politiska maktskiftet i Kiev. Det är klart att de reformer som har följt saknar motstycke sedan Ukrainas självständighet 1991. Samtidigt finns det en väldigt utbredd frustration bland befolkningen över att de här reformerna går trögt och att korruptionen fortfarande är ett faktum, vilket gör ledningen av landet väldigt ineffektiv.

Vi tycker från regeringens sida att Ukraina förtjänar erkännande för de reformer som har genomförts sedan 2014, då de samtidigt har haft att hantera den militära aggressionen i de östra delarna. Det är också tydligt att om man gör en så grundlig samhällsomvandling som det här handlar om kommer det att ta tid och kräva väldigt mycket tålamod också från vår sida, liksom mycket fortsatt stöd och uppmuntran.

Samtidigt är det viktigt att vi inom ramen för det politiska och ekonomiska stöd som vi ger från EU-länderna ställer väldigt strikta krav på resultat. Där är vi oftast i våra diskussioner. Vi ser att det måste gå ännu fortare. Ni måste visa ännu tydligare resultat, säger vi, särskilt när det gäller vardagskorruptionen. Bakom har man också en rad oligarker och andra som försöker spela sitt spel och påverka så mycket som möjligt.

Konditionaliteten i sig är också ett väldigt viktigt stöd till reformivarna i Ukraina. Det finns de som håller tillbaka, och så finns det de, särskilt unga människor förstås, som vill se mycket effektivare reformer.

Vi kommer från regeringens sida att verka för att EU ska fördjupa engagemanget i det långsiktiga återbyggnadsarbetet och återupprättandet av samhällsfunktioner i Ukraina. Det arbetet måste förstås inledas i de delar som kontrolleras av Kiev. Sedan måste det utvidgas till de övriga delarna när Ukraina har kontroll över dem. Vi understryker också vikten av att den olagliga annekteringen av Krim och Sevastopol inte glöms bort. Sverige och EU ska inte missa något tillfälle att påminna om det här, som är ett brott mot folkrätten och mot den europeiska säkerhetsordningen.

Detta kommer säkert att bli ett tillfälle att notera på vilka områden man har gjort framgång, var det fortfarande behövs mycket effektivare insatser och hur vi fortsatt kan hjälpa till.

Det här med att ta itu med energifrågan är en annan väldigt viktig sak som jag vill lägga till. Det påverkar allting annat också. Om vissa kan röra sig mot energieffektivisering och minskat beroende av rysk gas skulle det hjälpa både dem och alla andra.

2016/17:23
3 februari

Anf. 29 MARGARETA CEDERFELT (M):

Ordförande! Jag beklagar att den militära aggression som Ukraina är utsatt för snart är inne på sitt tredje år. Det är obehagligt. Det är ett land i vår närhet.

Ukrainas reformer är också en fråga som Ryssland lyfter fram när det gäller ryska aggressioner. Ryssland ser allvarligt på att Ukraina inte har genomfört tillräckligt många reformer och trycker därför på och vill se en förändring. Bara det inte blir så att porten lämnas öppen för Ryssland i samband med reformdiskussionerna. Reformer behövs, och att de har genomförts är mycket positivt. Men jag vet också att det är en fråga som Ryssland använder i sin argumentation.

Det finns en risk att vad som sker i Ukraina glöms, att diskussionen tystnar och att det blir vardagsmat att Krim är annekterat och utsatt för rysk aggression. Det finns ett antal länder i Ukrainas närhet som upplever en allt växande rädsla för vad som ska hända med dem och befarar att de ska gå samma väg.

Jag hoppas verkligen att EU:s länder kan hålla ihop och fortsätta att stå enade bakom sanktionerna, oavsett vad som kommer att utspela sig i USA.

Jag skulle gärna vilja få kommentarer kring detta.

Anf. 30 TINA ACKETOFT (L):

Tack så mycket för föredragningen, utrikesministern! Jag tycker att det visar på ett helhetsgrepp där man inte glömmar vad som händer i Donbass och samtidigt förmår att lyfta fram den viktiga processen för demokrati och utveckling i Ukraina. Bland de länder som utrikesministern räknade upp, som har varit enade om att tydligt stå upp mot Ryssland och för Ukrainas rättighet att själv välja, fanns Storbritannien med. Nu är ju Storbritannien, som vi vet, tyvärr borta ur leken.

Hur ser utrikesministern på den fortsatta diskussionen? Finns det en möjlighet att utan Storbritanniens hjälp tala med lika tydlig röst som vi har kunnat göra? Finns det någon ny aktör som skulle kunna ramla in i vår fälla?

Anf. 31 ORDFÖRANDEN:

Jag skulle vilja höra utrikesministern säga någonting om delvis det spår som Tina Ackefelt tar upp.

Vi vet att diskussionen på utrikesministrarnas möte kommer att ha fokus på reformarbetet. Men vad kommer vi att kunna se framöver när det gäller EU-ländernas enighet om att stötta Ukrainas reformarbete, landets rätt till självständighet och självständiga beslut och att därmed stå upp mot Ryssland? Vi har hört lite oroväckande utspel, minst sagt, från en del EU-länder när det till exempel gäller synen på att fortsätta upprätthålla sanktioner. Det är väl en fråga som kanske kommer upp här i nämnden om ett halvår igen, men jag skulle vilja veta lite grann om spelplanen.

Anf. 32 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

I den här frågan har vi en stor politisk samsyn, tack och lov. Det är otroligt viktigt att EU håller ihop om sanktionspolitiken, synen på folkrättsbrott och vad som sker i Krim, att det inte hamnar under radarn, som Margareta Cederfelt sa.

Jag tror att det bästa sättet som Ukraina kan bidra till att behålla frågan på dagordningen är att fortsätta sitt reformarbete och att fortsätta ha en relation och kontakt med EU, även med enskilda EU-länder.

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Det är klart att de första signalerna som kom från USA var lite oroande utifrån, som vi nu pratar om, EU-enighet och att hålla ihop. Men Nikki Haley betonade vid första bästa tillfälle i säkerhetsrådet att hon har samma syn som vi, vilket är väldigt viktigt, att detta är ett exempel på rysk aggression och folkrättsbrott. Om vi kan få den uppbackningen av USA betyder det mycket.

Tina Acketoft ställde en fråga om Storbritanniens roll här. De är i alla fall under ytterligare ett par år medlemmar av EU, och jag tror inte att de kommer att ändra hållning i den här frågan. Vi har upplevt att vi har kunnat hålla samman. Det antydde också av Theresa May att de fortsatt ska söka ett gott samarbete när det gäller utrikespolitik och säkerhetspolitik. Hur det sedan ska omsättas i praktiken får vi se, men hållningen är densamma. Vi får utgå från att de inte helt och hållet ändrar politiken på det här området.

Sanktionerna har vi kunnat enas om, men man kan frukta att Putins besök i Ungern kan påverka våra diskussioner när de återkommer i juni. Vi får se om det verkligen leder till att de är beredda att ändra på beslutet om sanktionsregimen. Än så länge har vi, trots vissa problem, hållit ihop om sanktionerna.

Sanktionerna måste vara bara ett element i en sammanhållen politik gentemot Ryssland och Ukraina, men man måste vara uthållig. Vi kan inte säga exakt när eller hur sanktionerna påverkar. Vi förstår att de har påverkat den ekonomiska utvecklingen i Ryssland, och det är inte oviktigt. Men man måste verkligen vara uppmärksam på vad som sker, inte minst i länder som Ungern och kanske också Polen.

Anf. 33 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning inför diskussionen.

Vi går vidare till dagordningspunkt 6, Fredsprocessen i Mellanöstern. Det är en fråga som vi har haft uppe ganska nyligen med utrikesministern men som nu tas upp utifrån en ytterligare försvårande synvinkel.

Anf. 34 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Vi välkomnar diskussionen eftersom den sker i ett kritiskt läge i Mellanöstern. Läget på marken försämras snabbt och kraftigt. Det är fortsatt en illegal bosättningsexpansion, och det är demoleringar och våld, samtidigt som det har varit en osäkerhet om vad den nya amerikanska administrationens politik kommer att innebära.

Vi har fått nya signaler så sent som i går om att President Trump har varit kritisk mot bosättningarna och markerat, som även vi har gjort, att

detta inte hjälper möjligheten att få till stånd förhandlingar eller att hitta vägen till en tvåstatslösning.

De ljusglimtar som vi har sett på sistone är säkerhetsrådets antagande av resolution 2334 i december, där det i stadgarna är tydligt att bosättningarna är olagliga och att det är viktigt att de upphör, och Pariskonferensen den 15 januari, där vi var ett sjuttiofem länders som kunde bekräfta vårt fulla stöd för en tvåstatslösning.

Det är viktigt just nu att EU bekräftar sin politik för Mellanöstern med fokus på folkrätten och tvåstatslösningen. Som Mogherini har konstaterat ska man inte vidta unilaterala åtgärder som föregriper resultaten av förhandlingar mellan parterna. Jerusalems status är ett exempel på detta. Det är ingen tillfällighet att inte ett enda land i världen har förlagt sin ambassad till Jerusalem, för man förstår att det skulle kunna få väldigt olyckliga konsekvenser. Jerusalem är en helig plats för tre världsreligioner och har en speciell status sedan decennier tillbaka. >>> **Hemligt enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Vi avser att lyfta fram vikten av fortsatt enighet i EU-kretsen och värnandet av vår etablerade MEPP-politik samt att vi följer upp resolution 2334. Återigen: Det är viktigt att vi passar på att tala om var vi står gentemot den nya amerikanska administrationen.

Vi fördömer de israeliska tillkännagivandena och bosättningsbyggnaderna, som strider mot folkrätten och mot säkerhetsrådsresolutionerna. Den synen har bekräftats både av ett enigt säkerhetsråd i FN och vid Pariskonferensen.

Självfallet måste vi också ta avstånd från våldshandlingar som utförs från andra sidan.

Man bör avstå från allt som kan försvåra förhandlingar och en väg mot en tvåstatslösning.

Anf. 35 TINA ACKETOFT (L):

Jag lyssnade noga på utrikesministern och kan instämma i allt. Man blir mörkrädd när man hör hur USA nu funderar på att i praktiken erkänna Jerusalem som huvudstad. Vi kan bara hoppas att Trump vaknar upp i morgon och har fått en annan ljus idé, men det är det ju ingen som vet i detta fall. Därför är det oerhört viktigt att vi visar tydligt för USA och Israel vad det är som gäller. Det stöder jag fullständigt.

Sedan kom det en liten inklämd mening på slutet om att det är viktigt att också Palestina följer de åtaganden som man har gjort. Det är otroligt viktigt att det finns en balans här. Om nu en nation så stor som USA totalt ignorerar att Israel faktiskt är utsatt för de terrorgärningar som vi har sett inträffa är det viktigt att vi från svensk sida behåller balansen när vi diskuterar. Palestina har ett gigantiskt ansvar att följa sina åtaganden.

Precis lika tydlig som man är mot Israel och USA bör man vara mot Palestina. Det är den balansen som jag hoppas att utrikesministern tar med sig.

Anf. 36 DÉSIREE PETHRUS (KD):

Fru ordförande! När vi hade samråd här i EU-nämnden den 13 januari hade jag ett medskick till utrikesministern. Det gällde just det som Tina Acketoft var inne på, balansen. Nu modifierade ministern något i det talade ordet den skriftliga ståndpunkt som vi har fått.

2016/17:23

3 februari

Man behöver naturligtvis lyssna på båda parter. Israel säger att det behövs ett större engagemang från länderna i regionen och att de också måste få fred med sina grannar. Det handlar inte bara om Israel och Palestina, utan det handlar även om Israels grannar och den fientlighet som finns där.

Jag tycker att regeringen borde arbeta för att uppmuntra ett lite bredare samförstånd i regionen. Från Israels sida har man sagt att man är mer inriktade på att lyssna på Egyptens president om något initiativ som han har tagit.

Om man nu tycker att Israel har en stor makt att förändra situationen måste man försöka lyssna på och utmana det som de säger att de faktiskt vill göra, till viss del kanske också på deras villkor, för att över huvud taget komma vidare. Därför tror jag att det är olyckligt om man inte försöker lyssna in det som Israel säger.

Statsrådet talade om FN-resolutionen 2334, som kanske inte är helt balanserad i alla delar. Under Alliansens tid hade vi en ganska balanserad ståndpunkt kontinuerligt när det gällde Israel–Palestina-konflikten.

Jag hade välkomnat en lite mer balanserad ståndpunkt här för att utmana den andra sidans attacker från Hamas och utvecklingen på Gaza. Det är ju inte en enkel situation i det här området.

Jag kommer inte att anmäla avvikande mening men har samma medskick som tidigare.

Anf. 37 AMINEH KAKABAVEH (V):

Fru ordförande! Regeringens ståndpunkt är väldigt bra. Men jag skulle vilja fråga om regeringen är beredd att sätta press på Israel, till exempel genom att frysa deras associationsavtal med EU så länge som Israel fortsätter med illegala bosättningar.

Anf. 38 BÖRJE VESTLUND (S):

Jag tackar för redogörelsen.

Det finns en fråga man bör ställa sig, och det handlar om den relation som man på något sätt måste upprätta med USA vad gäller detta. I morse rapporterades det om en vändning i bosättningspolitiken, men det kan ju komma något annat efter en ny tweet. Man vet inte hur det går.

Bland annat handlar det om ambassaden i Jerusalem. Bedömer utrikesministern att det kan bli en förändring av den ståndpunkten? Det sas i någon tweet eller tal under valrörelsen, men då sas det mycket som kanske inte kommer att bli verklighet. Vad gör man för bedömning? Vi träffar ju USA regelbundet i säkerhetsrådet. Vad har de visat upp för bild där?

USA kan dock aldrig bli en riktigt allierad med tanke på dess syn på konflikten mellan judar och palestinier.

Anf. 39 PAVEL GAMOV (SD):

Fru ordförande! Sverigedemokraterna hänvisar till det som vi har sagt tidigare både här i EU-nämnden och i utrikesutskottet. I korthet: Vi tycker att regeringen fokuserar alltför ensidigt på till exempel dessa bosättningar. Man lyfter inte fram den palestinska terrorismen eller hur man konkret ska motverka den.

Från vår horisont är ett av de största problemen i Mellanösternkonflikten hur olika palestinska terrorister agerar. Detta borde regeringen fokusera mer på.

Likaledes fördömer vi säkerhetsresolution 2334 som har antagits av säkerhetsrådet. Som vi ser det borde den aldrig ha antagits, så vi anmäler avvikande mening i förhållande till regeringen även i denna fråga.

Anf. 40 MARGARETA CEDERFELT (M):

Ordförande! Vi ser också att det är viktigt att hålla fast vid frågan om tvåstatslösningen. Men det är också viktigt, precis som har sagts här tidigare av allianskollegorna, att båda sidor ska respektera varandra och att EU fortsätter att arbeta för en fredlig lösning. Det är oerhört angeläget.

Anf. 41 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Vi gillar att ha dessa återkommande diskussioner.

Vad är det för balans? Det är inte precis två jämbördiga parter. Det måste vi vara de första att erkänna. Jag var där nyss och kunde se med egna ögon hur bosättningarna begränsar palestiniernas möjlighet att röra sig. De kan inte röra sig fritt över huvud taget. Det finns vägar som palestinierna inte får färdas på, utan det är bara israeler som får åka på dessa vägar. Detta påverkar såklart. Det blir en större och större desperation. Vart ska det leda?

De kan inte heller ha några ekonomiska aktiviteter. Kallar man det inte militärt skyddsområde så kallar man det naturområde. De får inte längre åka till sina planteringar, så de kan inte skörda oliver. De kan inte heller fiska. Man har begränsat så att det bara är kvar några få procent av deras ursprungliga fiskemöjlighet till exempel utanför Gaza.

Vattnet kommer att ta slut. Inom tio år kommer vattnet vara helt slut i Gaza. Palestinierna får betala jättehöga avgifter för sitt eget vatten.

Detta skapar en jättestor frustration på den sidan, och det skapar en rädsla när de skickar raketer och begår våldsdåd gentemot israelerna på andra sidan.

Någon balans är det inte. Men vi måste ha synen att vi ställer krav på båda sidor att bidra.

De måste sluta med våldsdåden och terrorhandlingarna, se till att skapa en enighet mellan palestinier och försöka att bidra till att det blir en demokratisk utveckling.

Jag kunde inte ha varit tydligare när jag träffade palestinska företrädare. Det går inte att ha åldrade företrädare och inte släppa in ungdomar eller kvinnor. Det går inte om de inte har val. Det går inte om de inte försöker få försoning mellan Hamas och Fatah och komma till rätta med terrorströmningar och terrordåd.

Samtidigt är det helt oacceptabelt att Israel plötsligt bestämmer sig för att ta en landbit till där inga palestinier kommer in. Man fortsätter att bygga en mur som slingrar sig så att människor inte kan söka sig försörjning någonstans. Då är det klart att unga människor håller på att tappa hoppet.

Det vi upptäckte med de 150 civilsamhällesorganisationerna från båda sidor var att de inte längre tror på tvåstatslösningen.

2016/17:23

3 februari

Men det var ett helt enigt säkerhetsråd, och det har varit ett helt enigt EU när vi har uttalat oss om detta. Det finns en etablerad politik och syn på detta, för vad skulle den andra vägen framåt vara? Vad är alternativet? Fullskaligt krig, eller vad?

De arabiska grannarna fanns med på Pariskonferensen, och det finns ett arabiskt fredsinitiativ som vi har stöttat. Men palestinierna kommer att tappa sitt stöd från andra arabiska länder om de inte visar att de kan leva upp till kraven på demokratisk utveckling, försoning och allt sådant. Det är alltså otroligt viktigt.

Men i Paris slöt man upp och hade en enig syn på vägen framåt, och den är att båda parter måste visa att de tar ansvar.

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Nu verkar det som att man inte driver det. Vi utesluter dock inte att man kommer att göra något, så det återstår att se. Men vi kommer att framföra våra synpunkter väldigt tydligt.

Anf. 42 ORDFÖRANDEN:

Efter många frågor och diskussioner kan jag ändå konstatera att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning inför diskussionen och att Sverigedemokraterna anmält en avvikande mening.

Då har vi kommit till dagordningspunkt 7, Övriga frågor. Finns det något att kommentera?

Anf. 43 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Nej, vad vi vet nu är det inget som kommer upp på den punkten.

Låt mig bara svara på frågan om Seahorse, även om det i första hand är Justitiedepartementets fråga. Tydligen är det ett nätverk för att underlätta för stater att bekämpa trafficking och smuggling av migranter.

En ökning av resurserna har föreslagits av kommissionen inför toppmötet i Valletta i dag. Man vill stärka gränskontrollmyndigheterna i de nordafrikanska länderna och göra nätverket operativt med utbildningsinsatser. Det ska inte som tidigare vara bara ett nätverk som skickar information och utbyter underrättelser, utan man vill ha lite mer konkreta insatser gemensamt, till exempel utbildning.

Det är vad vi kunnat få reda på. Att vi inte kunde svara tidigare beror på att det som sagt främst är Justitiedepartementets fråga.

Anf. 44 AMINEH KAKABAVEH (V):

Ordförande! Är utrikesministern beredd att föreslå en punkt på dagordningen gällande fängslade folkvalda HDP-ledamöter och ledare och andra politiska aktivister i Turkiet?

Angela Merkel var ju där, och det var jättebra att hon tog upp journalister och så vidare. Men det sitter faktiskt flera ledamöter och ledare och hundratals kommunpolitiker fängslade.

Anf. 45 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Jag har inget emot att ta upp det med kollegor och höra om vi kanske behöver förtydliga ytterligare vad var vi står. Det är något som kollegor och även Mogherini, tror jag, har uttalat sig emot.

Det finns inte som en punkt på dagordningen nu, men jag tycker att det är bra att prata om det. Det får dock bli informellt. Det är förstås viktigt att vi reagerar samlat.

2016/17:23
3 februari

Anf. 46 DÉSIRÉE PETHRUS (KD):

Jag kan bara instämma. Amineh Kakabavehs fråga är viktig. Att det är parlamentariker är allvarligt, och kan EU hitta något sätt att påverka Turkiet i denna fråga och utöva lite påtryckning är det välkommet. Jag stöder idén att på något sätt lyfta upp frågan i denna krets.

Anf. 47 ORDFÖRANDEN:

Detta har också varit uppe i EU-nämnden, och det har varit stort stöd för en sådan inriktning. Det blev aktuellt nu eftersom Tysklands Angela Merkel var i Turkiet och att det apropå de diskussionerna skulle kunna komma upp en fråga på utrikesrådet.

Anf. 48 MARGARETA CEDERFELT (M):

Det är en allvarlig utveckling i Turkiet med de fängslade parlamentarikerna. Jag har också läst och tagit till mig från olika källor att fler än 40 000 civila ska vara häktade för misstänkt samröre med Gülenrörelsen. Stämmer det, utrikesministern? Det är i så fall en allvarlig situation att ett stort antal människor häktas på grund av endast ett föreningsmedlemskap.

Anf. 49 ORDFÖRANDEN:

Vi kanske inte ska göra denna punkt till en diskussion om Turkiet eftersom det, som utrikesministern har klargjort, inte står på dagordningen utan eventuellt bara kan bli föremål för informella diskussioner bilateralt.

Anf. 50 TINA ACKETOFT (L):

Icke för ty sällar sig Liberalerna till diskussionen där vi alla verkar vara överens.

Anf. 51 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Detta väcker en annan fråga: Hur kan vi på dagordningen på FAC ta upp aktuella frågor? Mogherini försöker ibland göra en horizon scan på mötena och börja med att kommentera utvecklingen i olika länder, EU:s samarbeten och så vidare. Här ges det chans att ta upp en fråga, kommentera eller haka på något som hon har sagt.

Formellt står inte denna fråga på dagordningen, men vi pratar förstås om den och om vad som händer i Filippinerna och på annat håll. Det kan också vara ett tillfälle att prata om det med vår tyske kollega, som vi träffar för första gången.

Vi tycker ju lika i denna fråga, så jag har inga problem att ta upp det. Om det ges tillfälle under övriga frågor kan vi påpeka detta. Men jag tror att det är bättre att vi gör det informellt och kanske i kontakterna med Tyskland.

2016/17:23
3 februari

Anf. 52 ORDFÖRANDEN:

Det var ett tydligt medskick från nämnden att detta är en fråga som är lämplig att ta upp.

Vi tackar utrikesministern för i dag och önskar lycka till på rådsmötet.

§ 2 Allmänna frågor

Statsrådet Ann Linde

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för allmänna frågor den 13 december 2016

Återrapport från informellt möte den 23–24 januari 2017

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för allmänna frågor den 7 februari 2017

Anf. 53 ORDFÖRANDEN:

EU-nämnden välkomnar statsrådet Ann Linde, minister för EU-frågor och handel. Det gäller förberedelser inför kommande möte i allmänna rådet.

Vi börjar som vanligt med återrapporten. Det har varit ett informellt möte också. Det finns alltså två återrapporter. Har ministern något att kommentera?

Anf. 54 Statsrådet ANN LINDE (S):

Fru ordförande! Jag har ingenting att tillföra utöver det som står i rapporterna.

Anf. 55 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det inte finns några frågor från nämndens ledamöter angående återrapporterna. Vi lägger dem till handlingarna.

Vi går in på dagordningen för allmänna rådet. Det finns en stående punkt om resolutioner, beslut och yttranden. Den är nu nummer 4. Finns det någonting som behöver sägas på den punkten?

Anf. 56 Statsrådet ANN LINDE (S):

Nej, inte där heller.

Anf. 57 ORDFÖRANDEN:

Det är sällan det sägs någonting på den punkten. Vi tackar ändå för informationen.

Vi går vidare till dagordningspunkt 5, Förberedelser inför Europeiska rådet den 9–10 mars. Det här kan vara lite förvirrande eftersom vi hade samråd med statsministern för två dagar sedan inför det ER som hålls i dag. Men detta gäller förberedelserna inför nästa europeiska toppmöte som ska hållas i mars.

Anf. 58 Statsrådet ANN LINDE (S):

På mötet ska dagordningen för Europeiska rådet den 9–10 mars presenteras. Hittills innehåller den tre punkter.

För det första ska jobb, tillväxt och konkurrenskraft tas upp. Stats- och regeringscheferna väntas här behandla bland annat europeiska terminen och de olika initiativen på inre marknadsområdet, vilket regeringen välkomnar. Det är viktigt att komma vidare i arbetet med de olika förslagen för inre marknadsområdet, för att stärka tillväxten och konkurrens-

kraften, för att främja sysselsättningen i EU och för att leverera resultat till medborgarna.

För det andra ska man återkomma till frågorna om säkerhet och för-svar. De åtaganden som gjordes i samband med Europeiska rådets möte i december bör genomföras. Regeringen är redo att bidra konstruktivt i detta arbete.

För det tredje ska yttre relationer behandlas. I dagsläget är det dock oklart vilka frågor som kommer att tas upp. Det är fortfarande tidigt i processen. Som vanligt återkommer regeringen om regeringens ståndpunkter i sak vid samråden inför mötena i allmänna rådet och Europeiska rådet i mars.

Dagens ståndpunkt gäller bara att vi välkomnar den annoterade dagordningen.

Anf. 59 DÉSIREE PETHRUS (KD):

Tack för föredragningen!

Migration brukar vara den stora frågan. Hur kommer det sig att den inte finns med?

Anf. 60 Statsrådet ANN LINDE (S):

Dagordningen är preliminär. Det kan inte uteslutas att ytterligare frågor läggs till. Det är möjligt att man kommer att justera dagordningen för att lägga till en punkt om extern migration, med hänvisning till den diskussion som sker i Valletta i dag. Det är dock inte bekräftat.

Vid Europeiska rådet i juni väntas dock en bredare diskussion. Bland annat kommer det gemensamma asylsystemet att tas upp där.

Anf. 61 ORDFÖRANDEN:

Det är i huvudsak fråga om information, men det kan komma upp en diskussion. Som det redogjordes för välkomnar man i ståndpunkten en preliminär annotering. Vi klubbar det som en diskussionspunkt i alla fall och konstaterar att det finns stöd i nämnden för den redovisade inriktningen.

Vi går vidare till nästa dagordningspunkt nr 6, Uppföljning av Europeiska rådet. Jag förstår det som att man då inte syftar på Europeiska rådet som hålls i dag utan på Europeiska rådet som hölls i december.

Anf. 62 Statsrådet ANN LINDE (S):

Fru ordförande! Allmänna rådet ska återigen följa upp Europeiska rådets möte. Denna gång kommer decembermötets slutsatser att stå i fokus. På dagordningen stod bland annat migration.

Arbetet med stärkt uppföljning av slutsatser skapar förutsättningar för ett bättre och snabbare genomförande av gjorda överenskommelser. Ett tydligt exempel på detta är omfördelningen av människor på flykt. De besluten har genomförts i mycket begränsad utsträckning.

I enlighet med slutsatserna från Europeiska rådets möte i december ska man nu, under det maltesiska ordförandeskapet, försöka komma överens i fråga om solidaritet och ansvarsfördelning mellan medlemsstaterna under förhandlingarna om det gemensamma asylsystemet. Detta var

något som regeringen prioriterade och drev inför och under decembermötet.

Det är därför glädjande att vi nu också har kommit överens om att vi ska komma vidare mot ett beslut i frågan.

2016/17:23

3 februari

Anf. 63 AMINEH KAKABAVEH (V):

Ordförande! Jag vill hänvisa till en avvikande mening som vi hade i SfU. Den är väldigt lång. Jag kan inte läsa upp den här nu. Men det är lika bra att jag hänvisar till den.

Anf. 64 JOHNNY SKALIN (SD):

Fru ordförande! Jag vill hänvisa till vår tidigare synpunkt när det gäller migrationspolitiken i ärendet.

Anf. 65 ORDFÖRANDEN:

Finns det alltså avvikande meningar när det gäller uppföljningen av Europeiska rådet?

Anf. 66 JOHNNY SKALIN (SD):

Nej, jag lämnade som sagt en synpunkt. Vår syn på migrationspolitiken ligger fast, även om det har fattats beslut om att man vill genomföra det. Jag lämnade alltså en synpunkt om att vi står fast vid vår linje.

Anf. 67 ORDFÖRANDEN:

Du påminner alltså om den åsikt och den synpunkt som framförts tidigare.

Anf. 68 AMINEH KAKABAVEH (V):

Detsamma gäller Vänsterpartiet. Vår ståndpunkt ligger fast i fråga om migration.

Anf. 69 ORDFÖRANDEN:

Då har ordföranden fått bättre klarhet i att ståndpunkterna från Vänsterpartiet respektive Sverigedemokraterna ligger fast när det gäller migrationspolitiken. Det gjordes med anledning av den här punkten som naturligtvis berör området.

Det är en diskussionspunkt. Vi har därför att godkänna den inriktning som regeringen aviserade här. Själva punkten handlar om en form, det vill säga om hur man följer upp möten i Europeiska rådet, och inte så mycket om innehållet.

Anf. 70 DÉSIRÉE PETHRUS (KD):

På samrådet med statsministern i onsdags hade vi en avvikande mening. Ska vi upprepa alla våra avvikande meningar här? I så fall måste jag göra det nu, eftersom vi driver frågan om humanitärt visum eller nödvisum, som ni känner till.

Anf. 71 ORDFÖRANDEN:

Det känner vi väl till. Jag skulle vädja om att vi inte tolkar formerna på det sättet. Det var inte några avvikande meningar som Vänsterpartiet

och Sverigedemokraterna framförde nu. Jag tolkar det inte heller som att den tidigare framförda åsikten från Kristdemokraterna påkallar en avvikande mening när det gäller vad den här diskussionen ska röra. Som ministern redogjorde för handlar diskussionen nämligen om sättet att följa upp tidigare toppmöten.

Sverige är ändå pådrivande när det gäller formerna för att få en tydligare beslutsuppföljning. Och det har varit en återkommande och ganska enig synpunkt från den här nämnden att det vore bra om regeringen är tydlig när det gäller ordningen för EU:s möjligheter att komma till skott med att genomföra det som beslutats.

Anf. 72 Statsrådet ANN LINDE (S):

Det är precis så. Det handlar om att vi vill driva frågan om formen för att uppföljningen ska bli mer effektiv men inte om frågorna i sak.

Anf. 73 ORDFÖRANDEN:

Då tror jag att det har blivit tydligare för nämnden. Jag kan konstatera att när det gäller själva innehållet i punkten, det vill säga formerna, finns det ett brett stöd för den redovisade inriktningen. Det har framförts synpunkter gällande olika sakfrågor som rör detta.

Härmed går vi till rådets dagordningspunkt 7, Kommissionens meddelande *Nästa steg för en hållbar europeisk framtid*. Det är en informationspunkt.

Anf. 74 Statsrådet ANN LINDE (S):

Fru ordförande! Här kommer jag att bli lite mer mångordig.

Agenda 2030 antogs enhälligt av FN:s generalförsamling i september 2015. Kommissionens förslag till EU:s interna genomförande av agendan presenterades i ett meddelande i slutet av november 2016. Detta har regeringen informerat riksdagen om i ett Fakta-PM den 22 december 2016.

Ordföranden har nyligen landat i att man ska föreslå rådsslutsatser för behandling på GAC den 20 juni 2017. Vi får därmed anledning att återkomma i frågan.

Vid allmänna rådet nu på tisdag, den 7 februari, är punkten en informationspunkt. Kommissionen väntas presentera meddelandet.

På ett övergripande plan är regeringen positivt inställd till meddelandets innehåll. Regeringen hade dock gärna sett en högre ambition från kommissionen när det gäller genomförandet av Agenda 2030. Ett exempel där regeringen hade önskat en tydligare ambition är utbytet av lärdomar, såväl inom som utanför unionen.

Det är centralt att genomförandet av agendan engagerar alla delar av samhället: myndigheter, kommuner och landsting, näringsliv, fackföreningsrörelse, civilsamhälle, akademien och hela befolkningen. Avgörande för ett framgångsrikt och innovativt genomförande är att arbetet förankras på den lokala nivån där ansvaret finns för stora delar av samhällsservicen.

Med detta sagt välkomnas den av kommissionen föreslagna lanseringen av en plattform för att involvera berörda intressenter.

Regeringen välkomnar kommissionens meddelande och den översyn som har genomförts för att genomlysas hela den verksamhet inom EU

som kan kopplas till hållbar utveckling. Det är också intressant att agendans mål kopplas till kommissionens tio politiska prioriteringar, även om det hade varit bra om meddelandet innehöll en mer fullständig analys av denna koppling.

Regeringen välkomnar i övrigt de initiativ som presenteras, till exempel kommissionens ambition att undersöka hur EU:s budgetbeslut och framtida finansieringsprogram efter 2020 bäst kan bidra till att målen för Agenda 2030 uppfylls och att man tillsammans med övriga EU-institutioner vill verka för att genomföra agendan.

Det är viktigt att utgifter finansieras inom beslutade årsbudgetar och med respekt för utgiftstaken. Lanseringen av en plattform för att involvera berörda intressenter välkomnas. Regeringen hade dock önskat en tydligare ambition att utbyta lärdomar inom och utanför unionen. Eftersom EU har varit en starkt drivande kraft när agendans mål förhandlades förväntar sig regeringen även i fortsättningen en hög ambitionsnivå vid genomförandet.

Regeringen kommer att verka för att agendans ambitioner om jämställdhetsintegrering och förverkligande av de mänskliga rättigheterna beaktas i EU:s arbete med Agenda 2030.

Anf. 75 ORDFÖRANDEN:

Agenda 2030 är ett stort ämne i fråga om social och ekologisk hållbarhet. Det lät som genomarbetade kommentarer som kan komma upp på mötet eller komma upp i arbetet i rådsarbetsgrupperna inför genomförandet med tanke på kopplingen till EU:s framtida val av investeringar och prioriteringar. Det är farligt om ett projekt som Agenda 2030 hamnar för sig självt och sedan löper det övriga arbetet på som om ingenting har hänt.

Med tanke på det sjunde miljöhandlingsprogrammet, till exempel de viktigaste instrumenten på miljösidan, finns här en tydlig koppling. Jag instämmer i regeringens bedömning att Sverige har mycket att dela med sig av, inte minst av hur man försöker integrera en koherent politik och styra mot miljömål. Ni kommer att få intressant information.

Det här var alltså en informationspunkt. Vi tackar för informationen.
Finns det något under Övriga frågor?

Anf. 76 Statsrådet ANN LINDE (S):
Nej, det finns ingen övrig punkt.

Anf. 77 ORDFÖRANDEN:
Vi tackar EU-ministern för närvaron och önskar lycka till på rådet.

Anf. 78 Statsrådet ANN LINDE (S):
Trevlig helg!

Anf. 79 ORDFÖRANDEN:
Detsamma!

2016/17:23
3 februari

Innehållsförteckning

§ 1 Utrikes frågor	1
Anf. 1 ORDFÖRANDEN	1
Anf. 2 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	1
Anf. 3 ORDFÖRANDEN	1
Anf. 4 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	1
Anf. 5 MARGARETA CEDERFELT (M).....	2
Anf. 6 AMINEH KAKABAVEH (V).....	2
Anf. 7 DÉSIRÉE PETHRUS (KD)	2
Anf. 8 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	3
Anf. 9 DÉSIRÉE PETHRUS (KD)	3
Anf. 10 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	3
Anf. 11 DÉSIRÉE PETHRUS (KD)	3
Anf. 12 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	4
Anf. 13 ORDFÖRANDEN	4
Anf. 14 AMINEH KAKABAVEH (V).....	4
Anf. 15 ORDFÖRANDEN	4
Anf. 16 AMINEH KAKABAVEH (V).....	4
Anf. 17 ORDFÖRANDEN	4
Anf. 18 AMINEH KAKABAVEH (V).....	4
Anf. 19 ORDFÖRANDEN	4
Anf. 20 AMINEH KAKABAVEH (V).....	4
Anf. 21 ORDFÖRANDEN	4
Anf. 22 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	5
Anf. 23 TINA ACKETOFT (L)	5
Anf. 24 MARGARETA CEDERFELT (M).....	5
Anf. 25 AMINEH KAKABAVEH (V).....	6
Anf. 26 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	6
Anf. 27 ORDFÖRANDEN	6
Anf. 28 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	6
Anf. 29 MARGARETA CEDERFELT (M).....	8
Anf. 30 TINA ACKETOFT (L)	8
Anf. 31 ORDFÖRANDEN	8
Anf. 32 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	8
Anf. 33 ORDFÖRANDEN	9
Anf. 34 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	9
Anf. 35 TINA ACKETOFT (L)	10
Anf. 36 DÉSIRÉE PETHRUS (KD)	10
Anf. 37 AMINEH KAKABAVEH (V).....	11
Anf. 38 BÖRJE VESTLUND (S).....	11
Anf. 39 PAVEL GAMOV (SD)	11
Anf. 40 MARGARETA CEDERFELT (M).....	12
Anf. 41 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	12
Anf. 42 ORDFÖRANDEN	13
Anf. 43 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	13
Anf. 44 AMINEH KAKABAVEH (V).....	13
Anf. 45 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	13
Anf. 46 DÉSIRÉE PETHRUS (KD)	13
Anf. 47 ORDFÖRANDEN	14
Anf. 48 MARGARETA CEDERFELT (M).....	14

Anf. 49	ORDFÖRANDEN.....	14	2016/17:23
Anf. 50	TINA ACKETOFT (L)	14	3 februari
Anf. 51	Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	14	
Anf. 52	ORDFÖRANDEN.....	14	
§ 2	Allmänna frågor.....	15	
Anf. 53	ORDFÖRANDEN.....	15	
Anf. 54	Statsrådet ANN LINDE (S).....	15	
Anf. 55	ORDFÖRANDEN.....	15	
Anf. 56	Statsrådet ANN LINDE (S).....	15	
Anf. 57	ORDFÖRANDEN.....	15	
Anf. 58	Statsrådet ANN LINDE (S).....	15	
Anf. 59	DÉSIRÉE PETHRUS (KD)	16	
Anf. 60	Statsrådet ANN LINDE (S).....	16	
Anf. 61	ORDFÖRANDEN.....	16	
Anf. 62	Statsrådet ANN LINDE (S).....	16	
Anf. 63	AMINEH KAKABAVEH (V)	17	
Anf. 64	JOHNNY SKALIN (SD).....	17	
Anf. 65	ORDFÖRANDEN.....	17	
Anf. 66	JOHNNY SKALIN (SD).....	17	
Anf. 67	ORDFÖRANDEN.....	17	
Anf. 68	AMINEH KAKABAVEH (V)	17	
Anf. 69	ORDFÖRANDEN.....	17	
Anf. 70	DÉSIRÉE PETHRUS (KD)	17	
Anf. 71	ORDFÖRANDEN.....	17	
Anf. 72	Statsrådet ANN LINDE (S).....	18	
Anf. 73	ORDFÖRANDEN.....	18	
Anf. 74	Statsrådet ANN LINDE (S).....	18	
Anf. 75	ORDFÖRANDEN.....	19	
Anf. 76	Statsrådet ANN LINDE (S).....	19	
Anf. 77	ORDFÖRANDEN.....	19	
Anf. 78	Statsrådet ANN LINDE (S).....	19	
Anf. 79	ORDFÖRANDEN.....	19	